

Üniversitenin vadeli mevduat hesaplarından elde ettiği faiz geliri ve kâr payı üzerinden yapılan kesintilerin mahsup edilip edilemeyeceği ile söz konusu kesintilerin hangi hesapta izleneceği

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-27575268-105[Mük.257-2021-175]-232154
Tarih	23.05.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-27575268-105[Mük.257-2021-175]-232154

23.05.2022

Konu : Üniversitenin vadeli mevduat hesaplarından elde ettiği faiz geliri ve kâr payı üzerinden yapılan kesintilerin mahsup edilip edilemeyeceği ile söz konusu kesintilerin hangi hesapta izleneceği

İlgi : .../.../.... tarihli ve sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; Üniversitenizin Sevgi Vakfı tarafından kurulmuş bir vakıf üniversitesi olduğu, bankalarda açtığınız vadeli mevduat hesaplarından elde ettiğiniz faiz geliri ve kâr payı üzerinden yapılan gelir vergisi tevkifatlarını muhasebe kayıtlarında "193.Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar" hesabında izlediğinizi belirtilerek, üniversitenizin kurumlar vergisinden muaf olması nedeniyle peşin ödediğiniz bu vergilerin mahsup edilip edilemeyeceği ve mahsup edilemediği takdirde "193.Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar" hesabında izlenen bu tutarların dönem sonunda ne şekilde kapatılacağı hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmış olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında, sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkül sermaye dolayısıyla elde ettiği kâr payı, faiz, kira ve benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğu hükme bağlanmış olup aynı maddenin,

-(7) numaralı bendinde mevduat faizleri,

-(12) numaralı bendinde faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları ve özel finans kurumlarınca kâr ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kâr payları,

-(14) numaralı bendinde ise menkul kıymetlerin geri alım ve satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında sağlanan menfaatler,

menkul sermaye iratları arasında sayılmıştır.

Anılan Kanunun geçici 67 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında bazı tevkifat oranları, mevduat faizleri üzerinden 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Karar ile vadesine göre %0 ila %15 arasında değişen oranlarda, döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizler üzerinden ise vadesine göre %18 ve %20 oranında değişen oranlarda uygulanmak üzere belirlenmiş olmakla birlikte 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Karara 29/9/2020 tarihli ve 3032 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile eklenen ve 1/6/2021 tarihli ve 4027 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile değiştirilen geçici 2 nci madde ile tevkifat oranları aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

"31/7/2021 tarihine kadar (bu tarih dahil) vadesiz ve özel cari hesaplara ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ile 31/7/2021 tarihleri arasında (bu tarih dahil) açılan veya vadesi bu tarihler arasında yenilenen hesaplara ödenecek faizler ve kar paylarına, bu kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde yer alan oranlar aşağıdaki şekilde uygulanır.

2) Mevduat faizlerinden;

i) Vadesiz ve ihbarlı hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %5,

ii) 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %3,

iii) 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %0,

iv) Enflasyon oranına bağlı olarak değişken faiz oranı uygulanan 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda % 0

3) Katılım bankaları tarafından katılma hesabı karşılığında ödenen kar paylarından;

i) Vadesiz, ihbarlı ve özel cari hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %5,

ii) 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %3,

iii) 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %0."

Ayrıca, geçici 67 nci maddenin (5) numaralı fıkrasında, "Gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca yapılacak tevkifatı etkilemez." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre; gerek vergi kanunlarında, gerekse kendi özel kanunlarında gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulan kişilerin vadeli mevduat hesaplarından elde edilen gelirler üzerinden Geçici 67 nci madde kapsamında vergi tevkifatı yapılması gerekmekte olup, söz konusu kesintilerin vade ve hesap türüne göre belirlenmiş olan oranlarda yapılacağı tabiidir.

II- 3568 SAYILI KANUN VE MUHASEBE UYGULAMALARI YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin, "IV- Düzenlemenin Kapsamı" başlıklı bölümünde; *"Yapılan düzenlemenin kapsamına bilanço esasına göre defter tutan gerçek ve tüzel kişiler girmektedir. Diğer bir anlatımla, söz konusu teşebbüs ve işletmeler bu Tebliğle belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uymak zorundadırlar. Teşebbüs ve işletmelerin kamu idare ve müesseselerine ait olması hukuki yapılarının farklılığı, özel kanunlarının bulunması, vergi muafiyet ve istisnalarından yararlanmaları, bu mecburiyetleri yerine getirmelerine engel teşkil etmemektedir. Bu teşebbüs ve işletmelerin ticari esaslara göre faaliyet göstermeleri, belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uymaları için yeterlidir."* açıklaması,

Muhasebe usul ve esaslarını açıklayan "V- Tekdüzen Hesap Çerçevesi Hesap Planı ve İşleyişi" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı alt bölümünde ise;

"193. PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR

Mevzuat gereğince peşin ödenen ve bir yıl içinde indirim konusu yapılabilecek gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonların kayıt ve takip edildiği hesaptır.

İşleyişi:

Peşin ödenen ve bir yıl içinde indirim konusu yapılabilecek gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonlar, bu hesaba borç yazılır. Dönem sonunda tahakkuk edecek gelir veya kurumlar vergisi ile fon karşılıklarından yapılacak olan indirimi teminen "37- BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI" grubunda bulunan "371- DÖNEM KÂRININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ" hesabının borcuna aktarılır. Ancak aktarılabilecek tutar "370- DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI" hesabının tutarından fazla olamaz. Aktarılamayan tutar, dönem sonunda bu hesabın bakiyesi olarak kalır."

açıklaması yer almaktadır.

Buna göre, kurumlar vergisinden muaf olduğu belirtilen üniversitenizin bankalarda bulunan mevduat hesaplarından elde ettiği faiz gelirlerinden yapılan gelir vergisi kesintilerinin indirimi mümkün olmadığından "193- Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar" hesabında izlenen bu tutarların "770-Genel Yönetim Giderleri" hesabına aktarılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026